

Sisäministeriölle

Sähköpostitse hare@intermin.fi ja jukka.tukia@intermin.fi

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEEN RAHANKERÄYSLAIN UUDISTAMISEKSI

Zonta International Piiri 20 ry kiittää ministeriötä mahdollisuudesta esittää kantamme hallituksen esitysluonnokseen rahankeräyslain uudistamiseksi.

Zonta International Piiri 20 mielestä on hyvä, että nykyistä menettelyä rahankeräysluvan saamiseksi yksinkertaistetaan ja kannatamme ehdotettuja muutoksia siirtymisestä ilmoituksenvaraiseen menettelyyn ja julkiseen rekisteriin. Nykyinen lupamenettely on hallinnollisesti raskas ja kankea.

Esitysluonnoksessa on esitetty, että rahankeräykset tulevat mahdollisiksi myös muille kuin yleishyödyllisille yhteisöille ja keräystuotto voidaan käyttää myös muuhun kuin yleishyödylliseen toimintaan. Zonta International Piiri 20 mielestä rahankeräysoikeuden määräytymiselle vain yleishyödyllisille toimijoille on ollut perusteltua. Kolmas sektori tekee yhteiskunnan kannalta tärkeää työtä, johon kuntien ja valtion voimavarat eivät yksin riitä. Lisäksi paine vähentää julkista rahoitusta on yleisesti tiedossa eli rahoituksesta yhä suuremman osuuden on oletettu jäävän järjestöjen hankittavaksi. Koska on todennäköistä, että yleishyödyllisten yhteisöjen toiminta vaikeutuu uuden rahankeräyslain myötä, tulee mielestämme muutoksen vaikutukset arvioida edellä mainituilta osin vielä lain valmistelun yhteydessä ennen lain voimaantuloa.

Suomalaiset ovat perinteisesti lahjoittaneet hyväntekeväisyyskohteisiin varsinkin silloin, kun lahjoituksilla on rahoitettu yleishyödyllistä toimintaa. Mielestämme rahankeräysten onnistumisen kannalta on tärkeää, että kerääjätahoilla on kansalaisten silmissä hyvä maine. Uuden lain myötä lahjoituksia keräävien tahojen määrän arvioidaan lisääntyvän merkittävästi ja uusi laki tulee todennäköisesti sekoittamaan kansalaisten käsityksiä kerääjätahoista. Siksi on jatkossakin tärkeää huolehtia siitä, että kansalaisten ja kerääjätahojen välinen luottamus säilyy. Tämä edellyttää, että laissa määritellään selkeät toimintatavat ja viranomaiset antavat yksityiskohtaiset ohjeistukset rahankerääjille siitä, miten rahankeräys jatkossa järjestetään eli miten rahankeräysilmoitukset tehdään, miten huolehditaan tilitysvelvollisuudesta ja miten ilmoitetaan keräystuoton käytöstä. Lisäksi on tärkeää antaa tietoa siitä, miten menetellään, kun ei toimita lain edellyttämällä tavalla tai jos keräystoiminnassa on jotain muuta huomautettavaa. Esimerkiksi mihin ilmoitetaan, jos joku toimii rekisteröitymättä julkiseen rekisteriin. Asiaa ei voida jättää pelkästään itsesääntelyn ja järjestöjen oman toiminnan läpinäkyvyyden ja sisäisen valvonnan varaan. Tätä työtä varten viranomaisilla tulee olla riittävästi resursseja.

Riittävistä resursseista maistraatissa on huolehdittava myös siksi, jotta ilmoitusten käsittely on alusta alkaen nopeaa ja mahdollistaa nopean reagoinnin esim. luonnonkatastrofien ja vastaavien tilanteiden yhteydessä tehtävään nopeaa reagointia edellyttävään rahankeräykseen ja jotta järjestelmä ei ruuhkaudu. Siirrettäessä toiminto poliisihallitukselta maistraatille on huolehdittava ns. hiljaisen tiedon siirtämisestä, vaikka toiminta ei maistraatissa jatkukaan samanlaisena kuin poliisihallituksessa.

Riittävää resursointia tarvitaan myös, jotta voidaan huolehtia lain täytäntöönpanossa yhteydessä riittävästä tiedottamisesta järjestelmän muutoksista yleisölle.

Rahankeräysilmoitus- ja raportointilomakkeiden on oltava selkeitä, yksinkertaisia ja

toimivia. Esitämme, että ilmoitusmenettelyn voi hoitaa jatkossa kokonaisuudessaan sähköisesti, samoin kuin tilitysvelvollisuusmenettelyn. Lisäksi järjestöjen näkökulmasta on tärkeää, että järjestö saa aina sähköisenkin ilmoituksen tai tilitysilmoituksen yhteydessä kopion jätetystä ilmoituksesta.

Ehdotamme harkitsemaan esityksen 7 § rahankeräystiliä koskevien perusteluiden osalta selvennystä perustelutekstiin keräysvarojen erillään pitämisestä rahankerääjän / toimeenpanijan muista varoista esimerkiksi viittaamalla 10 §:n 2. momenttiin.

Helsingissä, 26.11.2014

Kunnioitavasti

Zonta International Piiri 20 ry

Salla Tuominen
Governor, hallituksen puheenjohtaja

Raisa Valve
Piirisihteeri